

Motion till riksdagen 2006/07:C252

av **Christina Axelsson m.fl. (s)**

Konsumentpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om vikten av opartisk konsumentinformation av de varor och tjänster vi efterfrågar, och om att stötta utvecklingen av de olika varumärkningar som finns i dag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en aktiv konsumentpolitik där varje kommun tillhandahåller konsumentvägledning till sina invånare.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att regeringen bör vidareutveckla konsumentverksamheten vid Jordbruks-, Livsmedels- och Konsumentverket/KO.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om stöd till konsumentrörelsen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att alla ska ha rätt till god tillgång till samhällsservice, varor och tjänster i hela landet.¹
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om vikten av ett starkt europeiskt konsumentskydd.

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 5 hänvisat till NU.

Motivering

Regeringen tar i årets regeringsförklaring upp ett stort antal områden. Vi saknar dock helt skrivningar om konsumentpolitiken.

Ensam är sällan stark. Det gäller även i vår roll som konsument. Den som inte har tiden, resurserna eller erfarenheten att jämföra och kontrollera olika alternativ eller kunskapen om sina rättigheter som konsument, blir mer utsatt än andra för marknadens krafter. Vi socialdemokrater vill ha ett samhälle där ingen lämnas efter. Därför behövs en tydlig konsumentlagstiftning som har konsumenterna i fokus, det behövs konsumentrådgivning, opartisk information om varor och tjänster och andra insatser från samhället. Finns inte detta ökar klassklyftorna mellan människor och det är en samhällsutveckling vi vill motverka på alla sätt.

Konsumentfrågor intresserar alla eftersom de ligger nära var och en och berör människor i vardagen. Konsumentpolitik innefattar många olika områden. Från livets nödvändigheter som kvaliteten på livsmedel, rent vatten och kläder till banktjänster, närhet till service, val av elleverantör, telefon och så vidare. Dessutom berör konsumentpolitik etiska frågor om hur varor och tjänster produceras, av vem de produceras, av vad de produceras och vilken påverkan produkterna har på miljön.

Konsumentfrågor är alltså viktiga ur många perspektiv, inte minst med tanke på målet att vi ska skapa ett uthålligt, och hållbart samhälle för flera generationer framåt. Men det berör också vår gemensamma välfärd, hälsa och internationell solidaritet.

Olika typer av märkningar av varor behövs och bör utvecklas vidare. Genom att handla livsmedel som är ekologiskt hållbara kan konsumenterna bidra till att värna om gemensamma naturresurser, och ett uthålligt samhälle blir möjligt. Den som köper Kravmärkta varor ges en bättre och enklare möjlighet att visa sin konsumentmakt än utan den.

Genom att producenten informerar om vem som tillverkat produkterna och under vilka villkor detta skett, får konsumenterna möjligheter att debattera och ta ställning till frågor om arbetsförhållanden för dem som producerat varan. Det kan handla om barnarbete och rätten att organisera sig fackligt. Rättvisemärkt är ett sådan varumärkning. Genom att välja rättvisemärkta varor kan konsumenterna visa internationell solidaritet och bidra till att rättvisekrav ställs på fler producenter. Det är konsumentmakt. Samma princip gäller för andra märkningar som Svanen, nyckelhålmärkt, jämställdhetsmärkning osv.

Vi socialdemokrater menar att alla konsumenter har rätt till information och råd vid köp. Människor har inte fullständig information i alla lägen. Alla har inte tillgång till Internet, alla har inte samma förkunskaper och möjligheter att tillgodogöra sig informationen. Människor har helt enkelt olika förutsättningar. Vi vill att människor ska kunna vara konsumenter på lika villkor så att de har den kunskap de behöver för att kunna ställa de rätta frågorna, få uppriktiga svar och därigenom kunna göra ett aktivt val. Saklig information om produkter och tillverkningsätt behövs som motvikt till den kommersiella reklamen som mer och mer tenderar att spela på konsumenternas känsloträngar. Först då

Fel! Okänt namn på

kan man tala om verklig konsumentmakt. Därför är en socialdemokratisk ambition att underlätta för alla konsumenter genom tydlig, korrekt och lättillgänglig information samt rådgivning. Vi vill se en aktiv konsumentpolitik där varje kommun tillhandahåller konsumentvägledning åt sina invånare.

För att kunna välja varor och tjänster och därigenom utöva sin konsumentmakt behöver konsumenterna inte bara kunskap, utan också tillförsäkras en god tillgång på och närhet till service som butiker, banker, kommunikationer etc. Vi anser att regeringen bör verka för att alla landets invånare ges en god samhällsservice i hela landet.

Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Konsumentverket med Konsumentombudsmannen är viktiga statliga verktyg för att tillförsäkra konsumenterna säkra varor och tjänster med hög kvalitet. Det behövs också verktyg för konsumenternas eget engagemang. Vi behöver aktiva folkrörelseorganisationer med aktiva och kunniga konsumenter som kan påverka utbud och produktionssätt av varor. Det visar t.ex. omställningen av tillverkningen av vitt papper som numera framställs miljövänligt, utan att klorblekas. De folkrörelser som nu växer fram inom konsumentområdet måste därför uppmuntras och ges stöd. Det är viktigt med en balans mellan statliga verk och folkrörelser (NGO:er) för att få en bred påverkan av konsumentfrågor. Vi vill att regeringen utvecklar och stöttar såväl de nämnda statliga verken som konsumentrörelsens organisationer för att säkra konsumentmakten.

Säkra livsmedel diskuteras brett idag, bl.a. med anledning av spridningen av BSE och mul- och klövsjukan. Krav på att alla livsmedel skall vara ursprungslands- och datummärkta, tycker vi är en självklarhet i Sverige. Så är inte fallet i övriga Europa. Vi vill därför att regeringen kommer att verka för en sådan lagstiftning inom EU.

Stockholm den 25 oktober 2006

Christina Axelsson (s)

Göran Persson i Simrishamn (s)

Jan Björkman (s)

Göte Wahlström (s)

Kerstin Engle (s)

Margareta Israelsson (s)

Agneta Lundberg (s)

Anne Ludvigsson (s)

Krister Örnfjäder (s)

Monica Green (s)

Ronny Olander (s)

Inger Jarl Beck (s)

Karin Åström (s)

Sinikka Bohlin (s)

Carina Adolfsson Elgestam (s)

Laila Bjurling (s)

Ann-Kristine Johansson (s)

Elisebeht Markström (s)

Lars Wegedal (s)

Lars U Granberg (s)

Kent Härstedt (s)

Lennart Axelsson (s)

Marina Pettersson (s)

Agneta Gille (s)

Kerstin Andersson (s)

Pia Nilsson (s)

Helena Frisk (s)

Alf Eriksson (s)

Thomas Strand (s)